

Редакція:

21.09.2010

Про затвердження Вимог та умов безпеки (ліцензійних умов) провадження діяльності з використання джерел іонізуючого випромінювання та Вимог до звіту про аналіз безпеки провадження діяльності з використання джерел іонізуючого випромінювання

Наказ Державного комітету ядерного регулювання України
від 2 грудня 2002 року N 125

Зареєстровано в Міністерстві юстиції України
17 грудня 2002 р. за N 978/7266

Із змінами і доповненнями, внесеними
наказами Державного комітету ядерного регулювання України
від 14 грудня 2004 року N 188,
від 28 грудня 2007 року N 193,
від 21 вересня 2010 року N 121

Відповідно Закону України "Про дозвільну діяльність у сфері використання ядерної енергії" та на виконання постанови Кабінету Міністрів України від 6 грудня 2000 року N 1782 (із змінами та доповненнями) "Про затвердження Порядку ліцензування окремих видів діяльності у сфері використання ядерної енергії" **НАКАЗУЮ:**

1. Затвердити Вимоги та умови безпеки (ліцензійні умови) провадження діяльності з використання джерел іонізуючого випромінювання та Вимоги до звіту про аналіз безпеки провадження діяльності з використання джерел іонізуючого випромінювання, що додаються.
2. Управлінню регулювання безпеки радіаційних технологій (В. Голубєв) забезпечити подання цього наказу в п'ятиденний термін на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України.
3. Управлінню регулювання безпеки радіаційних технологій (В. Голубєв) забезпечити доведення до відома зацікавлених організацій інформації про набрання чинності цим наказом і надання роз'яснень щодо його застосування.
4. Державному підприємству "Державний науково-технічний центр з ядерної та радіаційної безпеки" (В. Васильченко) у місячний термін після державної реєстрації забезпечити тиражування Вимог та умов безпеки (ліцензійних умов) провадження діяльності з

використання джерел іонізуючого випромінювання та Вимог до звіту про аналіз безпеки провадження діяльності з використання джерел іонізуючого випромінювання.

5. Контроль за виконанням наказу покласти на першого заступника Голови О. Миколайчук.

Голова

В. В. Грищенко

ПОГОДЖЕНО:

Голова Державного комітету
України з питань регуляторної
політики та підприємництва

О. В. Кужель

ЗАТВЕРДЖЕНО
наказом Державного комітету ядерного
регулювання України
від 2 грудня 2002 р. N 125

Зареєстровано
в Міністерстві юстиції України
17 грудня 2002 р. за N 978/7266

**Вимоги та умови безпеки (ліцензійні умови) провадження діяльності з використання
джерел іонізуючого випромінювання**

1. Загальні положення

1.1. Цей нормативно-правовий акт, розроблений відповідно до Законів України "Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку", "Про дозвільну діяльність у сфері використання ядерної енергії", постанови Кабінету Міністрів України від 06.12.2000 N 1782 "Про затвердження Порядку ліцензування окремих видів діяльності у сфері використання ядерної енергії" (із змінами та доповненнями), визначає вимоги та умови безпеки провадження діяльності з використання джерел іонізуючого випромінювання (далі - ДІВ).

1.2. До діяльності з використання ДІВ належать такі види робіт:

експлуатація ДІВ, тобто сукупність видів робіт, спрямованих на досягнення безпечним шляхом мети діяльності з ДІВ;

технічне обслуговування ДІВ: зарядження-перезарядження ДІВ; перетарювання ДІВ; ремонт ДІВ; налагоджування ДІВ; проведення випробовувань ДІВ з метою визначення їх технічних характеристик та перевірки на герметичність; введення та виведення з експлуатації установок з ДІВ; монтаж та демонтаж ДІВ;

зберігання ДІВ (крім транзитного зберігання при перевезеннях), а саме: зберігання ДІВ, призначених для використання або постачання; зберігання ДІВ, переведених до категорії радіоактивних відходів, користувачем до передачі їх на спеціалізоване підприємство;

отримання (придбання) та передача (збут) ДІВ, у тому числі з метою постачання.

1.3. Дія Вимог та умов безпеки провадження діяльності з використання джерел іонізуючого випромінювання (далі - Вимоги) поширюється на суб'єктів усіх форм власності, що проваджують діяльність з використання ДІВ, а також на суб'єктів використання ДІВ, визначених у Переліку джерел іонізуючого випромінювання, діяльність з використання яких звільняється від ліцензування, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 01.07.2002 N 912, які без наміру використання здійснюють: отримання (придбання) вказаних ДІВ з метою постачання; технічне обслуговування вказаних ДІВ; зберігання вказаних ДІВ як спеціалізований вид робіт, з метою постачання або передачі на захоронення на спеціалізоване підприємство з поводження з радіоактивними відходами.

1.4. Дія Вимог не поширюється на лікувально-профілактичні заклади та установи, що здійснюють діяльність у галузі променевої терапії, та суб'єктів діяльності у сфері використання ядерної енергії, які провадять діяльність з використання джерел іонізуючого випромінювання у радіоізотопній дефектоскопії.

(розділ 1 доповнено пунктом 1.4 згідно з наказом Державного комітету ядерного регулювання України від 28.12.2007 р. N 193, пункт 1.4 із змінами, внесеними згідно з наказом Державного комітету ядерного регулювання України від 21.09.2010 р. N 121)

2. Умови провадження діяльності з використання ДІВ

2.1. Використання ДІВ дозволяється за умови наявності ліцензії та проводиться у відповідності до:

законів України;

цих Вимог;

норм, правил та стандартів з ядерної та радіаційної безпеки, які визначені ліцензіатом з урахуванням специфіки діяльності з ДІВ;

норм та правил з охорони праці, екологічних і санітарно-гігієнічних норм та правил;

умов ліцензії;

діючої на підприємстві системи якості стосовно безпеки використання ДІВ.

2.2. Ліцензіат провадить діяльність з використання ДІВ за умови:

реалізації організаційних та технічних заходів щодо попередження радіаційних аварій, обмеження і ліквідації їх наслідків;

виконання вимог щодо фізичного захисту з метою запобігання несанкціонованому доступу до ДІВ;

наявності фінансових, матеріальних та інших ресурсів, відповідної організаційної структури і кваліфікованого персоналу для підтримання рівня безпеки, передбаченого нормами, правилами та стандартами, а також умовами виданої ліцензії;

наявності фінансових можливостей відшкодування збитків від аварій, що можуть статися під час діяльності, власним коштом або за рахунок страхових компаній.

абзац шостий пункту 2.2 виключено

(згідно з наказом Державного комітету ядерного регулювання України від 14.12.2004 р. N 188)

2.3. Ліцензіат призначає осіб, відповідальних за:

дотримання норм, правил і стандартів з ядерної та радіаційної безпеки;

створення, упровадження та функціонування системи якості робіт при використанні ДІВ;

організацію та ведення радіаційного контролю;

облік і зберігання ДІВ, збір, збереження та передачу радіоактивних відходів на спеціалізовані підприємства з поводження з радіоактивними відходами;

організацію і здійснення навчання та перевірку знань з радіаційної безпеки.

2.4. Ліцензіат забезпечує навчання і перевірку знань з питань радіаційної безпеки керівника підприємства або особи, на яку покладена відповідальність за радіаційну безпеку, членів постійно діючої комісії з перевірки знань з радіаційної безпеки персоналу та відповідальних службових осіб.

Ліцензіат установлює вимоги до кваліфікації персоналу при виконанні конкретних робіт з ДІВ і забезпечує навчання та перевірку знань з питань радіаційної безпеки.

Перевірка знань проводиться за переліком питань з радіаційної безпеки, з урахуванням специфіки використання ДІВ, погодженим службою радіаційної безпеки або службою охорони праці, затвердженим керівником підприємства. Результати перевірки оформлюються протоколом.

2.5. Діяльність з конкретними ДІВ ліцензіат здійснює у відповідності до інструктивно-розпорядчої документації підприємства (організації, установи):

з радіаційної безпеки, що визначає вимоги та процедури, що гарантують радіаційну безпеку при проведенні конкретних робіт з конкретними ДІВ;

з попередження аварії і пожежі та ліквідації їх наслідків, яка має включати: опис можливих радіаційних аварій та радіаційних наслідків; заходи щодо ліквідації (мінімізації) наслідків радіаційних аварій; вимоги щодо перевірки технічного стану ДІВ з метою попередження несправностей, які можуть призвести до радіаційних аварій під час їх використання;

аварійних планів.

2.6. Передача (збут) ДІВ здійснюється ліцензіатом тільки тим суб'єктам діяльності з ДІВ, які мають ліцензію на діяльність з ДІВ саме таких типів, що передаються.

2.7. Ліцензіат надає послуги з технічного обслуговування ДІВ, приладів, пристроїв, установок з ДІВ тільки тим замовникам, які мають ліцензію на діяльність з відповідними ДІВ, приладами, пристроями, установками з ДІВ (якщо інше не передбачено умовами ліцензії).

2.8. Ліцензіат подає до органу державного регулювання ядерної та радіаційної безпеки, що видав ліцензію, щорічний звіт про аналіз радіаційної безпеки, вимоги до форми та змісту якого наведені в додатку.

2.9. У разі наміру поширити діяльність на додаткові ДІВ, ліцензіат переоформлює ліцензію (оформлює зміни до ліцензії) до початку використання цих ДІВ.

2.10. Ліцензіат здійснює дозволена ліцензією діяльність за наявності дозволів (санітарних паспортів) органів державної санітарно-епідеміологічної служби, виданих у встановленому порядку.

У разі припинення (анулювання) або зупинення дії дозволу, ліцензіат у встановлений термін зобов'язаний припинити діяльність і сповістити про це орган державного регулювання ядерної та радіаційної безпеки, що видав ліцензію.

2.11. Ліцензіат здійснює діяльність з використання ДІВ при дотриманні всіх особливих умов ліцензії. У разі виявлення у процесі діяльності або під час здійснення державного контролю за виконанням умов і правил провадження діяльності обставин, внаслідок яких виникає потреба у перегляді та зміні особливих умов ліцензії, орган державного регулювання ядерної та радіаційної безпеки, що видав ліцензію, може внести зміни до особливих умов ліцензії.

2.12. Припинення ліцензіатом дозволеного виду діяльності за будь-яких обставин (у тому числі при зупиненні або анулюванні дії ліцензії) не звільняє його від відповідальності за радіаційний захист персоналу та радіаційну безпеку ДІВ до моменту передачі їх іншим суб'єктам діяльності з ДІВ.

2.13. У разі наміру ліцензіата припинити дозволену діяльність з ДІВ у повному обсязі він подає до органу державного регулювання ядерної та радіаційної безпеки, що видав ліцензію, заяву про намір припинити діяльність та документи, що підтверджують виконання умов безпечного завершення діяльності з ДІВ, на підставі яких приймається рішення про анулювання ліцензії.

Умовою припинення ліцензіатом дозволеної діяльності у повному обсязі є виконання заходів щодо її безпечного завершення:

передача радіонуклідних ДІВ та радіоактивних відходів суб'єктам діяльності, які мають відповідні ліцензії;

радіаційне обстеження виробничих приміщень;

консервація, передача або переведення в неробочий стан рентгенівських апаратів.

2.14. Ліцензіат здійснює у встановленому порядку реєстрацію наявних у нього ДІВ у Державному реєстрі джерел іонізуючого випромінювання та подає до нього інформацію про всі інші зміни, які відбуваються, відповідно до Порядку державної реєстрації джерел іонізуючого випромінювання, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16.11.2000 N 1718 "Деякі питання державного регулювання діяльності з використання джерел іонізуючого випромінювання".

2.15. Ліцензіат створює необхідні умови для роботи інспекторів, що здійснюють державний нагляд за радіаційною безпекою при здійсненні дозволеної діяльності.

3. Вимоги безпеки провадження діяльності з використання ДІВ

3.1. Ліцензіат проваджує діяльність лише з такою метою і з такими ДІВ, з використанням таких установок, обладнання, приміщень та технологічних регламентів, лише в тому місці або на тій території, відомості про які містяться у матеріалах (документах), на підставі яких видана ліцензія.

3.2. Ліцензіат допускає до роботи персонал, що не має медичних протипоказань, та забезпечує проведення періодичних медичних оглядів персоналу.

3.3. У процесі використання ДІВ ліцензіат користується послугами з технічного обслуговування ДІВ та перевезення радіоактивних матеріалів постачальників, які мають відповідну ліцензію на здійснення діяльності з такими ДІВ. Постачальник і ліцензіат документально обумовлюють конкретні умови та межі відповідальності щодо забезпечення радіаційної безпеки.

3.4. Ліцензіат забезпечує радіаційний контроль (у тому числі індивідуальний дозиметричний контроль) з використанням приладів, що пройшли метрологічну атестацію та повірку.

Служба радіаційного контролю має бути акредитована у відповідності до чинного законодавства на проведення таких робіт.

3.5. Усі зміни в проектній та експлуатаційній документації, будь-яка реконструкція, модернізація устаткування, які можуть вплинути на радіаційну безпеку, проводяться ліцензіатом тільки після узгодження з органом державного регулювання ядерної та радіаційної безпеки, який видав ліцензію.

3.6. Ліцензіат забезпечує технічне обслуговування і випробування ДІВ та устаткування у відповідності до вимог експлуатаційної документації на них.

3.7. При виникненні будь-якої ситуації або обставин, які призвели до порушень норм і правил радіаційної безпеки, ліцензіат повинен протягом доби проінформувати орган державного регулювання ядерної та радіаційної безпеки, що видав ліцензію.

У разі встановлення факту радіаційної аварії ліцензіат повинен негайно проінформувати органи та установи, які передбачені чинними в ліцензіата документами, що регламентують аварійні процедури.

В обох випадках ліцензіат повинен:

розпочати належні дії для усунення порушень або, у разі аварії, дії, передбачені документами, що регламентують аварійні процедури;

провести службове розслідування причин та обставин порушень або аварії, а по його закінченні подати письмовий звіт про результати розслідування до органу державного регулювання ядерної та радіаційної безпеки, що видав ліцензію, та до інших органів і установ, які передбачені документами ліцензіата, що регламентують аварійні процедури.

3.8. Ліцензіат повинен здавати ДІВ, термін експлуатації яких закінчився, на зберігання та (або) захоронення на спеціалізоване підприємство з поводження з радіоактивними відходами або в установленому порядку подовжити термін експлуатації ДІВ.

3.9. Зарядження та перезарядження приладів, пристроїв та установок з ДІВ замовників ліцензіату дозволяється здійснювати тільки за умови, що прилади, пристрої та установки з ДІВ пройшли технічний огляд (технічне переосвідчення) відповідно до експлуатаційної документації.

3.10. Ліцензіат несе відповідальність за збереження ДІВ і забезпечує такі умови їх зберігання та обліку, які унеможливають безконтрольне та несанкціоноване використання (у тому числі втрату) ДІВ.

3.11. Ліцензіат забезпечує окреме зберігання приладів та інших виробів, до складу яких входять уран, плутоній, торій у кількості від 1 грама і більше, від інших радіоактивних речовин та ДІВ, а також можливість проведення в місцях їх зберігання інвентаризації шляхом підрахунку, ідентифікації та вимірювання з метою виконання вимог державної системи обліку та контролю ядерних матеріалів.

Ліцензіат подає відомості до органу державного регулювання ядерної та радіаційної безпеки, що видав ліцензію, про виявлення, придбання, передачу до іншого підприємства або втрату приладів та устаткування з ДІВ та інших виробів, які містять збіднений уран як засіб біологічного захисту від іонізуючого випромінювання.

3.12. У разі прийняття нових норм, правил і стандартів з ядерної та радіаційної безпеки та фізичного захисту або змін і доповнень до них ліцензіат повинен провести документований аналіз відповідності умов та меж безпеки дозволеної діяльності на підприємстві новим нормам, правилам і стандартам з ядерної та радіаційної безпеки. А при невідповідності ліцензіат повинен розробити і здійснити відповідні організаційно-технічні заходи з метою усунення виявлених розбіжностей між попередніми і новими вимогами з безпеки. Ці заходи

мають бути погоджені з органом державного регулювання ядерної та радіаційної безпеки, уповноваженим видавати ліцензії на використання ДІВ.

Начальник Управління
регулювання безпеки
радіаційних технологій

В. Голубєв

Додаток
до пункту 2.8 Вимог та умов безпеки
(ліцензійних умов) провадження
діяльності з використання джерел
іонізуючого випромінювання

Вимоги до форми та змісту щорічного звіту з радіаційної безпеки

1. Щорічний звіт з радіаційної безпеки має складатися з титульного аркуша та текстової частини. На титульному аркуші відображаються:

у правому верхньому кутку - гриф затвердження, який має складатися із слова "ЗАТВЕРДЖЕНО", посади, прізвища, ініціалів особи, що затвердила звіт, скріплений печаткою підпису, дати;

назва документа: "Звіт про стан радіаційної безпеки на

_____ за період з "___" _____ до "___" _____".

(повна назва підприємства)

2. Звітні періоди

Ліцензіат, який отримав ліцензію протягом поточного календарного року, подає звіт за такі звітні періоди:

якщо ліцензія видана до або на дату 30 червня поточного року, то звітний період складає період з дати видачі ліцензії до 31 грудня поточного року;

якщо ліцензія видана після 30 червня поточного року, звітний період складає період з дати видачі ліцензії до 31 грудня наступного за поточним року.

Якщо ліцензіат отримав ліцензію не протягом поточного року, а раніше, то він подає звіт за звітний період, що складає поточний календарний рік.

Щорічний звіт подається до органу, який видав ліцензію на використання ДІВ, у 15-денний термін з дати закінчення звітного періоду.

3. Текстова частина документа має складатися з таких основних розділів:

3.1. Загальна частина:

серія і номер ліцензії, ким видана ліцензія, термін її дії;

стислий опис діяльності з ДІВ.

3.2. Дані про ДІВ:

результати щорічної інвентаризації ДІВ;

які ДІВ, установки, обладнання та прилади з ДІВ придбані (назва, тип, призначення, для радіонуклідних джерел - радіонуклід, максимальна активність, для генеруючих пристроїв - прискорювальна напруга);

відомості про здані ДІВ, у тому числі про закриті ДІВ, термін експлуатації яких закінчився;

відомості про продовження терміну експлуатації закритих ДІВ.

3.3. Стан радіаційної безпеки, радіаційного захисту персоналу:

радіаційно-небезпечні фактори, вимірювання яких визначається регламентом радіаційного контролю;

установлені контрольні рівні, відомості про випадки перевищення контрольних рівнів, результати розслідування, ужиті заходи;

відомості про підрозділ чи лабораторію, що здійснювали радіаційний та дозиметричний контроль, які прилади використовувалися, дату їх останньої повірки (копія свідоцтва про акредитацію підрозділу (лабораторії) додається до звіту);

індивідуальні дози зовнішнього опромінення персоналу (та внутрішнього, якщо це передбачено регламентом дозиметричного контролю) за звітний період (необхідно вказати: підрозділи, посади, прізвища, дозу);

порівняльний аналіз індивідуальних доз з даними за останні п'ять років, у якому мають бути визначені тенденції та причини змін у стані радіаційного захисту на підприємстві.

3.4. Професійна підготовка (перепідготовка) персоналу та перевірка знань з радіаційної безпеки у службових осіб та персоналу за звітний період.

3.5. Радіаційні аварії та інциденти з ДІВ.

3.6. Відомості про інспекційні планові та позапланові перевірки ліцензіата, що проводилися органами державного регулювання, інформація щодо приписів та їх виконання.

3.7. Аналіз ефективності діючої програми якості (в описовій формі) у частині радіаційного захисту персоналу та безпеки поводження з ДІВ.

3.8. Для суб'єктів діяльності з ДІВ, які здійснюють технічне обслуговування, - відомості про замовників робіт (назва, адреса, наявність та форма дозволу на використання ДІВ).

Начальник Управління
регулювання безпеки
радіаційних технологій

В. Голубєв

ЗАТВЕРДЖЕНО
наказом Державного комітету ядерного
регулювання України
від 2 грудня 2002 р. N 125

Зареєстровано
в Міністерстві юстиції України

Вимоги до звіту про аналіз безпеки провадження діяльності з використання джерел іонізуючого випромінювання

Із змінами і доповненнями, внесеними
наказом Державного комітету ядерного регулювання України
від 14 грудня 2004 року N 188

1. Загальні положення

1.1. Вимоги до звіту про аналіз безпеки провадження діяльності з використання джерел іонізуючого випромінювання (далі - Вимоги) розроблено відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 06.12.2000 N 1782 (зі змінами та доповненнями).

1.2. Вимоги визначають структуру, зміст та оформлення звіту про аналіз безпеки провадження діяльності з використання джерел іонізуючого випромінювання (далі - Звіт).

1.3. Вимоги поширюються на заявників усіх форм власності, які подають документи для отримання ліцензії на використання джерел іонізуючого випромінювання (далі - ДІВ) до органу державного регулювання ядерної та радіаційної безпеки, що видає ліцензії на використання ДІВ.

1.4. Терміни, що вживаються у Вимогах, мають значення, які визначені в Законі України "Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку" та в Законі України "Про дозвільну діяльність у сфері використання ядерної енергії".

2. Вимоги до структури Звіту

2.1. Звіт складається з титульного аркуша, розділів та додатків.

2.2. Звіт містить такі розділи:

"Загальна інформація";

"Опис об'єкта використання ДІВ та опис діяльності з ДІВ";

"Забезпечення радіаційної безпеки при використанні ДІВ";

"Радіоактивні відходи";

"Радіоактивні викиди і скиди";

"Забезпечення збереження ДІВ".

2.3. Якщо заявник має структурні підрозділи, що використовують ДІВ, заходи безпеки для яких суттєво відрізняються, або структурні підрозділи заявника мають окрему інфраструктуру забезпечення радіаційної безпеки, або структурні підрозділи з різними місцями здійснення діяльності з ДІВ, - необхідно структурно відокремлювати у відповідних розділах (підрозділах) Звіту частини, що стосуються таких структурних підрозділів.

3. Вимоги до змісту розділів Звіту

3.1. Вимоги до змісту розділу Звіту "Загальна інформація"

У розділі мають бути такі підрозділи:

3.1.1. "Інформація для громадськості"

У підрозділі стисло описується діяльність заявника з використання ДІВ та надається обґрунтування її необхідності.

3.1.2. "Інформація про організаційну структуру заявника"

У підрозділі подається інформація про підрозділи заявника, які здійснюють діяльність з використання ДІВ (підпорядкованість структурних підрозділів; їх місцезнаходження; посада, прізвище, ім'я та по батькові керівника; посада, прізвище, ім'я та по батькові керівників структурних підрозділів).

3.1.3. "Інформація про видані заявнику дозволи державних органів"

У підрозділі подається інформація про дозволи державних органів (ліцензії, сертифікати, санітарні паспорти, дозволи на викиди та скиди), які видані заявнику і стосуються його діяльності в сфері використання ядерної енергії, із зазначенням: назви та номера дозволу, ким виданий, на яку діяльність, термін дії.

3.1.4. "Інформація про виконання особливих умов ліцензії та інспекційні перевірки"

Підрозділ включається до Звіту тільки заявниками (ліцензіатами), які вже мали ліцензію на використання ДІВ та звернулися із заявою про подовження ліцензії.

Підрозділ включає стислий звіт про виконання умов попередньої ліцензії: номер ліцензії, зміст ліцензійних умов, установлені терміни виконання (якщо вони встановлені ліцензією), стислу інформацію про виконання, реквізити документів, що підтверджують виконання, або посилання на відповідні додатки до Звіту та інформацію про результати інспекційних перевірок.

3.1.5. "Інформація про постачальників"

У підрозділі подається інформація про постачальників, які надають заявнику послуги з постачання ДІВ, технічного обслуговування ДІВ (установок, приладів, пристроїв з ДІВ), перевезення радіоактивних матеріалів, зберігання ДІВ, радіаційного контролю, в якій зазначається: повна назва постачальника; вид послуг; номер ліцензії постачальника (для послуг з радіаційного контролю - номер свідоцтва про акредитацію), ким видана (видано), на який термін.

3.2. Вимоги до змісту розділу "Опис об'єкта використання ДІВ та опис діяльності з ДІВ"

До розділу слід включити загальний опис об'єкта заявника, на якому здійснюється використання ДІВ, аналіз відповідності стану цього об'єкта проекту і нормативним вимогам щодо забезпечення радіаційної безпеки (далі - РБ), а також опис технологій використання ДІВ. Опис має бути достатнім для оцінки проведеного в наступних розділах аналізу забезпечення РБ.

Розділ має містити в собі такі підрозділи:

3.2.1. Підрозділ "Розміщення і опис об'єкта при використанні стаціонарних ДІВ" має включати таку інформацію:

а) місцезнаходження об'єкта та розміщення об'єкта на карті або схемі (при потребі);

б) план або схема об'єкта, на якому здійснюється використання ДІВ;

в) розміщення (планування): приміщень, де відбувається використання ДІВ (у тому числі зберігання ДІВ); суміжних приміщень; приміщень, у яких здійснюється поводження з радіоактивними відходами (при цьому необхідно зазначити приміщення, що мають санітарні

паспорти, зазначити контрольовані зони, класи робіт, дати необхідні пояснення, у тому числі з обладнання й устаткування зазначених приміщень);

г) опис розділення приміщень на зони (зональне планування) для приміщень чи лабораторій, де здійснюють використання радіоактивних речовин у відкритому вигляді;

г) для стаціонарних ДІВ та лабораторій, де здійснюють поводження з радіоактивними речовинами у відкритому вигляді (відкритими ДІВ), - карта (схема) розміщення контрольних точок вимірювання потужності еквівалентної дози та інших радіаційних параметрів, а також таблиця результатів вимірювань або проектних значень;

д) наявність та розташування елементів фізичного захисту (паркани, ґрати, замки, сигналізація тощо) з прив'язкою до плану об'єкта (приміщень);

е) відомості про санітарно-захисні зони і зони спостереження, якщо такі встановлені;

є) опис навколишньої території, яка в результаті передбаченої проектом аварії може зазнати радіаційного впливу, як-то: імовірні межі території, відомості про населення, його чисельність, щільність заселення території (даний опис не надається, якщо діяльність з ДІВ не має і не може мати в разі аварії радіаційного впливу на населення, зокрема такий опис не наводиться для пристроїв, що генерують іонізуюче випромінювання).

До Звіту додаються копії документів (актів, протоколів тощо) про прийняття до експлуатації устаткування, що містить у собі радіоактивні речовини або пристрої, що генерують іонізуюче випромінювання, та приміщень, в яких здійснюється діяльність з ДІВ.

3.2.2. Підрозділ "Розміщення і загальний опис об'єкта при використанні переносних та мобільних ДІВ" має включати таку інформацію:

опис території, на якій проводяться роботи з переносними та мобільними ДІВ (при цьому зазначається в межах чи за межами населеного пункту, проммайданчику, цеху, ділянки проводяться роботи з ДІВ);

розміщення (планування) приміщень, де здійснюється зберігання ДІВ та тимчасове поводження з радіоактивними відходами (при цьому необхідно відзначити приміщення, які мають санітарні паспорти, зазначити контрольовані зони, дати необхідні пояснення, у тому числі про обладнання й устаткування зазначених приміщень, наявність та розташування елементів фізичного захисту (паркани, ґрати, замки, сигналізація, наявність знаків радіаційної небезпеки).

3.2.3. Підрозділ "Технічний опис об'єкта використання ДІВ" має включати:

а) план розміщення основного та допоміжного обладнання та устаткування в приміщеннях, де здійснюється використання ДІВ;

б) перелік обладнання та устаткування з ДІВ;

в) розміщення й опис обмежувальних зон, які встановлюються при роботі переносних та мобільних ДІВ;

г) опис систем (засобів), що забезпечують безпеку при використанні ДІВ, а саме:

систем обмеження доступу (бар'єри, блокування, зони з обмеженим доступом тощо);

систем дистанційного поводження з ДІВ;

систем біологічного захисту (у тому числі пересувних);

систем сигналізації (звукової, світлової, попереджувальних написів та знаків);

систем герметизації, вентиляції, пилогазоочищення, спецканалізації, дренажу, дезактивації тощо;

систем локалізації радіаційних наслідків (на випадок аварії);

санітарних пропускників та санітарних шлюзів;

систем радіаційного контролю (у тому числі автоматизованих);

протипожежних систем;

г) перелік засобів індивідуального захисту;

д) аналіз відповідності об'єкта, на якому проваджується діяльність з використання ДІВ, проекту(ам) та вимогам нормативно-технічної документації з радіаційної безпеки.

3.2.4. Підрозділ "Опис діяльності з ДІВ" повинен містити опис заявлених видів діяльності з конкретними ДІВ, зокрема:

опис видів робіт та (або) технологій використання ДІВ;

параметри радіаційної обстановки на окремих установках і в окремих приміщеннях: потужності еквівалентної дози (допускається посилання на картограми або схеми в першому розділі Звіту), концентрації радіоактивних газів і аерозолів, рівні забруднення виробничих приміщень радіоактивними речовинами;

опис характеру і розмірів потенційного опромінення, оцінки дози персоналу для окремих видів робіт, технологічних процесів і операцій, пов'язаних з використанням ДІВ;

орієнтовний план обігу ДІВ (надається тільки при використанні відкритих ДІВ): перелік ДІВ, які планується отримувати за рік, утилізувати, здавати на захоронення.

Якщо заявляється діяльність з радіонуклідними джерелами або з приладами, що включають радіоактивну речовину, додаються копії документів, що підтверджують наявність у заявника фінансових рішень щодо поводження з ДІВ після закінчення терміну їх використання - копії договорів між заявником та постачальником ДІВ, які включають зобов'язання постачальника забрати ДІВ за вимогою заявника (замовника), або копії договорів зі спеціалізованими підприємствами, які здійснюють зберігання або захоронення відпрацьованих ДІВ.

3.2.5. Підрозділ "Опис ДІВ" має включати:

опис радіаційних характеристик ДІВ: радіонуклід, активність радіонукліда (для закритих радіонуклідних ДІВ); радіонуклід, питома активність радіонукліда, група радіотоксичності, хімічна сполука (для відкритих радіонуклідних ДІВ); потужність ефективної дози на поверхні ДІВ та на відстані 0,1 м від доступної поверхні ДІВ (блока, установки, приладу, пристрою з ДІВ); забрудненість зовнішніх поверхонь радіонуклідних ДІВ (блока, установки, приладу, пристрою з ДІВ); прискорювальна напруга (для рентгенівських установок); енергія, струм та тип частинок (для генеруючих пристроїв); щільність потоку нейтронів;

опис конструкції ДІВ (приладу, пристрою, установки з ДІВ), що використовується, якщо це потрібно для роз'яснення дії систем (заходів, засобів), які забезпечують радіаційну безпеку при використанні ДІВ.

До підрозділу додається картограма полів потужності еквівалентної дози, що створюється ДІВ. Для установок (приладів, пристроїв) із закритими радіонуклідними ДІВ картограми наводяться для робочого та неробочого стану. До підрозділу також додається копія акта інвентаризації ДІВ.

3.3. Вимоги до змісту розділу "Забезпечення радіаційної безпеки при використанні ДІВ"

Розділ повинен містити аналіз забезпечення безпеки при здійсненні заявником будь-яких робіт з використання ДІВ і складатися з таких підрозділів:

3.3.1. Підрозділ "Нормативне забезпечення безпеки при використанні ДІВ" включає перелік нормативно-правових актів та нормативно-технічних документів, дотримання вимог яких має забезпечити радіаційну безпеку використання ДІВ заявником.

3.3.2. Підрозділ "Організаційні заходи забезпечення безпеки при використанні ДІВ" має містити таку інформацію (для заявника - юридичної особи):

а) про особу, відповідальну за РБ (прізвище, ім'я, по батькові, посада, кваліфікація, досвід роботи у сфері РБ, телефонний номер), про її права та обов'язки, номер та дату наказу про її призначення (копія наказу додається);

б) про службу РБ, а саме:

про права та обов'язки служби РБ;

про структуру служби РБ, персонал служби РБ, кваліфікацію і досвід роботи персоналу служби РБ, телефонний номер служби РБ;

про акредитацію власного підрозділу радіаційного контролю згідно з чинним законодавством України та про метрологічну атестацію і повірку приладів радіаційного контролю. Якщо заявник не має власної технічної бази для проведення радіаційного контролю (у тому числі індивідуального дозиметричного контролю), подаються відомості про постачальника послуг з радіаційного контролю, включаючи інформацію щодо акредитації (подаються копія договору з підприємством - постачальником послуг з радіаційного контролю та копія свідоцтва про акредитацію постачальника);

про матеріально-технічне забезпечення служби РБ (для приладів радіаційного контролю вказуються технічні характеристики приладу, у тому числі: тип приладу, вид випромінювання, що вимірюється, параметр (величина), що вимірюється, діапазон вимірів, чутливість, похибка);

про відповідність людських та матеріально-технічних ресурсів служби вимогам розділу "Радіаційний контроль" технічного проекту (подається, якщо вказаний розділ є в технічному проекті).

До підрозділу додаються: копія положення про службу радіаційної безпеки або копія положення про особу, відповідальну за радіаційний контроль; документи, які засвідчують рівень освіти і кваліфікації особи, відповідальної за РБ, а також рівень освіти і кваліфікації співробітників служби радіаційної безпеки або відповідального за радіаційний контроль (дипломи про вищу або середньо-технічну освіту за спеціальностями, необхідними у сфері заявленого виду діяльності; атестати і посвідчення, якими підтверджуються знання у галузі використання ядерної енергії, видані учбовими закладами, що проводять навчання з метою підвищення кваліфікації). Для заявників - фізичних осіб подаються копії документів про стаж роботи у сфері використання ядерної енергії;

в) про вимоги щодо кваліфікації персоналу, що здійснює використання ДІВ, інформацію про систему забезпечення та підтримки кваліфікації персоналу;

г) про систему підготовки і перевірки знань у персоналу та службових осіб з питань РБ, а саме:

про призначення комісії з перевірки знань з радіаційної безпеки в персоналу та службових осіб, якщо така комісія у заявника створена, номер та дату наказу про створення комісії (копія наказу додається);

про особу, відповідальну за організацію та здійснення навчання і перевірку знань з РБ;

г) про систему інструктажу і допуску до роботи персоналу; номер та дату наказу про допуск до роботи з ДІВ персоналу, що не має медичних протипоказань та пройшов відповідне навчання (копія наказу додається);

д) про систему нарядів-допусків на окремі види робіт;

е) про систему якості на підприємстві та про відповідального за якість робіт при використанні ДІВ, номер та дату наказу про його призначення (копія наказу додається);

є) підпункт "є" пункту 3.3.2 виключено

(згідно з наказом Державного комітету
ядерного регулювання України від 14.12.2004 р. N 188,
у зв'язку з цим підпункт "ж" уважати підпунктом "є")

є) про фінансові можливості відшкодування збитків, завданих радіаційною аварією, що може статися під час провадження діяльності з ДІВ, власними коштами, в тому числі за рахунок спеціальних фондів, або за рахунок коштів страхової компанії (засвідчена копія договору із страховою компанією про відшкодування збитків додається).

3.3.3. Підрозділ "Технічне забезпечення безпеки використання ДІВ" повинен містити інформацію:

про результати випробувань засобів (систем) радіаційної безпеки або про прийняття їх в експлуатацію;

опис регламенту технічного обслуговування ДІВ (приладів, установок з ДІВ) і засобів (систем) безпеки, відомості про його виконання, у тому числі відомості про перевірки закритих джерел на герметичність;

відомості про технічний повторний огляд (технічне переосвідчення) ДІВ (приладів, установок з ДІВ) та про подовження терміну експлуатації ДІВ;

перелік радіометричної апаратури, відомості про метрологічну атестацію та повірку приладів радіаційного контролю (копії документів про метрологічну атестацію і свідоцтв про повірку приладів, про атестацію методик виконання вимірювань для радіаційного контролю додаються).

На вимогу органу регулювання ядерної та радіаційної безпеки можуть надаватися розрахунки систем вентиляції, біологічного захисту тощо.

3.3.4. Підрозділ "Контроль за дотриманням РБ та протирадіаційний захист персоналу" повинен містити:

а) інформацію про встановлені на підприємстві контрольні рівні, узгоджені з органами державного регулювання ядерної та радіаційної безпеки, з посиланням на номер та дату наказу про їх установлення, а також обґрунтування їх величин;

б) опис систем радіаційного контролю технологічних процесів при використанні ДІВ та радіаційної обстановки в приміщеннях, де здійснюється використання ДІВ, а також аналіз достатності цих систем. У цьому описі мають бути наведені: види, обсяг і періодичність радіаційного і дозиметричного контролю (регламент радіаційного контролю додається); аналіз його повноти; аналіз достатності та відповідності наявних радіометричних і дозиметричних приладів та допоміжного устаткування; розміщення стаціонарних приладів і пунктів періодичного радіаційного контролю (указується на схемі планування приміщень); порядок обліку і реєстрації результатів радіаційного контролю;

в) опис системи індивідуального дозиметричного контролю із зазначенням:

особи, відповідальної за індивідуальний дозиметричний контроль (з посиланням на номер та дату наказу про призначення);

системи визначення й обліку індивідуальних доз зовнішнього і внутрішнього опромінення персоналу з наведенням аналізу відповідності наявних приладів і методик індивідуального дозиметричного контролю існуючому радіаційному впливу;

індивідуальних щоквартальних доз персоналу за останні п'ять кварталів, якщо діяльність з ДІВ проваджувалася раніше;

оцінки максимальних річних доз персоналу на окремих роботах;

г) опис системи оцінки опромінення персоналу на основі вимірів параметрів радіаційної обстановки, якщо індивідуальний дозиметричний контроль не є обов'язковим;

г) опис перевірок стану РБ у підрозділах;

д) опис заходів щодо мінімізації опромінення персоналу з використанням "принципу оптимізації" або програми мінімізації, якщо така розроблена.

3.3.5. Підрозділ "Заходи щодо запобігання виникненню радіаційних аварій і готовності до їх ліквідації" включає описи:

а) можливих аварій (у тому числі втрат і крадіжок ДІВ) і кількісні оцінки їх ймовірних радіаційних наслідків (зокрема, дози персоналу та населення);

б) несправностей, які можуть призвести до радіаційних аварій, їх ознаки, попередження таких несправностей та їх усунення;

в) заходів щодо запобігання виникненню радіаційних аварій (копія інструкції з попередження аварії та пожежі і ліквідації їх наслідків додається);

г) системи оповіщення та інформування про аварії;

г) засобів збирання і тимчасового зберігання радіоактивних відходів, які можуть утворитися під час аварійної дезактивації;

д) системи тренувань персоналу з ліквідації радіаційних аварій;

е) планів ліквідації радіаційних аварій (аварійний план додається);

є) системи перегляду аварійних планів.

До розділу додається копія інструкції з радіаційної безпеки.

3.4. Вимоги до змісту розділу "Радіоактивні відходи"

Розділ "Радіоактивні відходи" подається тими заявниками, що використовують радіонуклідні ДІВ або радіоактивні речовини у відкритому вигляді, та складається з таких підрозділів:

3.4.1. Підрозділ "Опис радіоактивних відходів" має містити інформацію про радіоактивні відходи (далі - РАВ), які утворюються в процесі діяльності заявника. При цьому до РАВ відносяться і відпрацьовані закриті радіонуклідні ДІВ, які переведені до категорії РАВ. При описі РАВ має бути вказано:

джерела походження РАВ;

фізичні та хімічні форми, у яких містяться радіоактивні речовини, що складають РАВ;

радіонуклід, активність;

вибухо- і вогнєнебезпечність РАВ;

оцінку кількості РАВ кожного виду, яка утворюватиметься протягом року.

3.4.2. Підрозділ "Організація поводження з РАВ" включає опис системи поводження з РАВ, у тому числі:

про особу, відповідальну за збір, збереження та передачу радіоактивних відходів на спеціалізовані підприємства з поводження з РАВ (з посиланням на номер та дату наказу про її призначення);

про систему контролю, обліку, збору й обробки (кондиціювання), зберігання РАВ, здачі на захоронення, повернення постачальнику ДІВ (при цьому вказуються назва та місцезнаходження постачальника);

про "Програму мінімізації утворення РАВ", якщо така в заявника розроблена;

про поводження з РАВ при ліквідації наслідків можливих аварій.

3.5. Вимоги до змісту розділу "Радіоактивні викиди і скиди"

Розділ "Радіоактивні викиди і скиди" подається тими заявниками, у яких при використанні ДІВ передбачаються газо-аерозольні викиди та рідинні скиди. Розділ має включати:

перелік об'єктів (підрозділів, установок), що створюють викиди і скиди;

опис викидів і скидів (радіонуклід, активність; походження; фізичні та хімічні форми, у яких знаходяться радіоактивні речовини, що складають викиди і скиди);

відомості про допустимі викиди і скиди, контрольні рівні викидів і скидів (можуть бути додані у вигляді окремих документів);

опис системи моніторингу за викидами та скидами;

опис викидів і скидів радіоактивних речовин при можливих аваріях і оцінка доз, які може отримати населення у зв'язку з цим;

опис технічних та організаційних заходів, що забезпечують дотримання контрольних рівнів викидів і скидів (системи затримки, радіаційного моніторингу та ін.);

програму зменшення викидів і скидів (якщо така в заявника розроблена);

опис стану протирадіаційного захисту населення, у тому числі аналіз дотримання вимог неперевищення квоти доз населення за рахунок викидів та скидів;

результати фонових моніторингу природного середовища.

3.6. Вимоги до змісту розділу "Забезпечення збереження ДІВ"

Розділ має містити опис системи обліку і тимчасового зберігання, що забезпечує збереження ДІВ, тобто системи, яка унеможливорює втрату, крадіжку або несанкціоноване використання ДІВ. Розділ має включати інформацію про:

підрозділ (службу), що відповідає за облік і тимчасове зберігання ДІВ (із зазначенням осіб, відповідальних за облік і тимчасове зберігання ДІВ; номери та дати наказу про їх призначення / подається копія документів/);

документи, що регламентують роботу системи обліку ДІВ;

організаційні та технічні заходи, що обмежують доступ до ДІВ;

заходи щодо запобігання несанкціонованим діям (організаційні та технічні заходи, що унеможливають навмисні або ненавмисні дії, які можуть погіршити стан радіаційної безпеки);

систему виявлення порушень збереження ДІВ;

порядок взаємодії з компетентними органами у разі спроб або фактів несанкціонованого поводження з ДІВ.

4. Вимоги до оформлення Звіту

4.1. При оформленні Звіту слід максимально використовувати такі засоби відображення інформації, як креслення, таблиці, схеми.

4.2. Титульний аркуш Звіту повинен мати гриф затвердження та назву Звіту.

Гриф затвердження розміщується у правому верхньому кутку титульного аркуша і складається з таких елементів: слово "ЗАТВЕРДЖУЮ", найменування посади, підпис, ініціали і прізвище керівника, який затвердив документ, дата затвердження. Підпис скріплюється гербовою печаткою.

4.3. Текст Звіту повинен бути точним, логічно послідовним і достатнім для обґрунтування висновку про забезпеченість радіаційної безпеки в заявника. У Звіт повинна включатися тільки така інформація, достовірність якої підтверджується наявними в ліцензіата (заявника) документами, виконаними розрахунками і вимірами, експертними висновками або іншими матеріалами.

4.4. Кожний додаток має свій заголовок і порядковий номер. На кожний додаток має бути посилання у тексті Звіту і, за потреби, пояснювальний текст.

Начальник Управління
регулювання безпеки
радіаційних технологій

В. Голубєв